

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Skjalde-Blik paa Danmarks Stjerne i Sølv-Bryllups og Kronings-Aaret 1840

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Skjalde-Blik paa Danmarks Stjerne i Sølv-Bryllups og Kronings-Aaret 1840", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 40. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1840_678-txt-shoot-idm1247/facsimile.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Saa høyer og Hjerlet i Dannemarks Barm,
Saa danser og Barmen paa Moderens Arm,
Og Dansen den gaar saa let giennem Lunden!

Hil være Hien Havnen, som danser i Ven,
Hvor Bølgerne rulle og Bøgen er grøn,
Og Dansen den gaar saa let giennem Lunden!

Hun kommer med Glæde, hun fører til Glæde,
Med hende hver Skjoldung vil træde i Dands,
Og Dansen den gaar saa let giennem Lunden!

De danser til Thronen med Hjerle og Mand,
Og alle smaa Piger de klapper i Haand,
For Dansen den gaar saa let giennem Lunden!

Gra Christians Thronen paa Frederiks Borg
Sig vender til Glæde al Dannemarks Sorg,
Og Dansen den gaar saa let giennem Lunden.

Til Maigildet

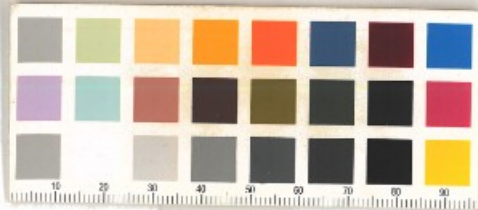
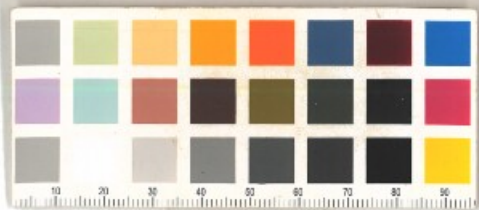
(i Danne Samfund.)

Mine Herrer!

Det er en meget kold Mai, vi har i Aar, saa De har vist mærket, saavel som jeg, det er vanskeligt at holde sig varm, vistnok ikke fordi det i Grunden er blevet koldere end før, men fordi man nu engang regner paa, det maa blive Sommer, om ikke idag, saa dog imorgen, og undser sig ved enten at lægge i Skafeloven eller tage sine Vinterklæder paa igjen; og at alt dette gjælder ligesaa vel indvortes som udvortes, synes ogsaa klart af denne Indledning til en Tale om den 28de Mai, som ei lettelig kunde klänge koldere. Men hvad jeg troer mig ved i denne Tid, naar jeg bogstavelig sidder og fryser med Pennen i Haanden, det vil jeg ogsaa trose mig ved her, hvor Ordet synes nær ved at fryse paa Læberne, og det er den gamle Tale, at en kold Mai gjør en varm Vinter.

Ia m. H. det nyttede jo slet ikke, om jeg vilde lade, som Hovedsagen glødede enten for det Danske Folkeraad, Frederik den Sjette sammenskabte, eller for Majestaternes Selv-Bryllup, eller for Udsigten til Christian den Ottendes og Caroline Amalies kronede Dage; thi for alle engang at tale om Dagbladene, vidner jo Politii-Plakaterne og Politii-Betjenerne saa heitrosfiet derimod, at jeg, som er meget bange for Politiet, maa finde det flogeft at lade dem beholde Klet.

Det nyttede ligesaa lidt, om jeg vilde udse min

Skæmte over den Kulde, jeg, blandt andet for Politiets Skyld, ikke tør nægte; thi jo varmere jeg gjorde det, des foldere maatte jeg vente, man vilde svare mig heit eller lavt: ja, det kan være meget ærlig sagt af Præsiden ved Barrou, som oenskieligt blev Ridder ved Selv-Drøyluppet; men det gjør dog hverken Tilhænderen friere, Udøigten lysere eller Folk gladere.

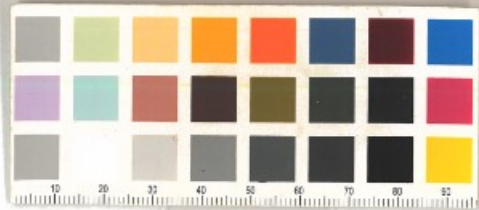
Derimod at tale frit og aabenhjertig under Christian den Ottendes i samme Retning og i samme Tone, som De veed, jeg talde under Fredetrik den Sjette, da jeg hverken var Præsident ved Barrou eller Ridder af Dannebrog, det kan dog muelig nytte lidt, og jeg har lært at notes, naar jeg blot imens jeg taler for nære Haabet om, at den jævne, gammeltdags Tone, hvori Fædrenelands-Kærligheden hos mig naturlig udtrykker sig, skal dog finde lidt mere Ghentid hos den yngre Slægt, end den fandt hos mine Jævnaldrende, saa der ogsaa for deres Dine ligge gyldne Dage vaa os, der vidunderlig drage Hjertet til sig, og glimter en ny Morgenrøde for os i den næste Fremtid, som vi sole Drift til at nærme os med Kampeskridt. Ja, naar jeg blot kan tale under disse Betingelser, og tale med den Høflighed, at Danmarks Aand er over mig og Danste Hjertet staae omkring mig, da er jeg fornøiet, om det end siden kan synes mig, som hardblad Ingen havde Dine til at see eller Sind til at staae Danmarks lykkelige Lod, som er Sjælen i al min borgerlige Tale.

Ja m. S. i Dage langt foldere end disse fandt jeg Danmarks Lod miendelsesværdig, hvergang Af-

tenstjernen, som ogsaa er Morgenstjerne, indrede mig imøde og Aanden hvilede, see, det er Danmarks Stjerne, og Kinden glødede, mens jeg spaaede Fædrelandet Held og Lykke, Hæder og Ære, Fjæd og Glæde, uden at ande den haanlige latter, som stralbede omkring mig, og saglens kan jeg da nu stæmte med den kolde Mai, da det har slæret sig, det er endnu i Hjerte-Grunden langt mere varme hos Danneemand, end Nogen turde troe, saa, stæmte man sædvanlig tvivler om Muligheden i at mine store Forsmodninger om Fædrelandet kan gaae i Opfyldelse, onste dog Mange, det var saa vel. Ja m. S. kunde jeg gløde midt om Vinteren blot ved at hilse den Baar, jeg stæmte i det Hjerte, da naa jeg sagtlens kunne holde Varmen i Baaren, stæmte den salder kielig, og trostes over den kolde Mai af den varme Septender, der lyser mig imøde, med en ghiden Høst under det dybe Himmelblaa, og naar jeg derfor peger paa den graa Luft og de sure Ansigter, da er det kun for at De ikke skal troe, jeg er blindere end Andre, blind for hvad man kan see med et halvt Die, at Jubelen ved Christian den Ottendes Thronbestigelse synes endt for den ret begyndte, at baade Kongen og Folket staae fæst for at mistende og miste tanke hinanden, og at selv en Dagmar i vore Dage kan synes at møde isenende Kulde i de ser saa lune Slove. Ja, kun for at De kan sole, min Tro paa Danmarks Lykke er i det mindste stærk nok til at flytte de Bjerge, Døgnets Letter optaarne paa Sletten, kun derfor siger jeg Dem, jeg ser det godt, at Kongen faaer Skin af hverken at vare Tale og Skrive-

Frigheden nær saa gunstig, eller at mene det saa godt med hele Folket, som nogle halv fremmede, herstedsge Udgivere af et Dagblad, og at paa den anden Side Folket faaer Skin af at hade og frygte Snevolds-Magten, som det selv har skabt, og uden Spørgsmaal om, enten Danmark blev lykkelig eller ulykkelig derved, ei at ville noies med anden Frighed end den, som egenfribige Born at raade sig selv. Ja, derfor vil jeg sige Alt, sige Dem, jeg veed, baade af vore Dages og af de forrige Tidens Historie, at af liden Gnist kan vende en stor Ild, fordi det gaaer med Konger og Folk, som med Mennesker i det Hele, at blive to gode Venner først forfienet mod hinanden, da kan de største Ubetydeligheder, som de ellers aldrig vilde endset, blive undtømmelige Kilder til Riv og Splid, uden at nogen menneskelig Forstand kan beregne, hvor sørgelig vidt det kan gaae. Jeg lader det trofsig komme derpaa an, om De kan troe mig saa ganske blottet for hjertelig Deeltagelse i Kongerigets Landets Bæ og Vel, og tillige saa blottet for Taknemmelighed mod et fyrste-Par, der baade før og efter Thron-Bestigelsen værdigede mig en ligesaa uventet som naadig Opmarksomhed, troe mig saa hjertesløs, at jeg told og ligegyldig kunde see et frygteligt Uveir trække op over Riget og Thronen, ja, stienit dermed, som et morsomt Skuespil. Trofsig lader jeg det komme derpaa an, fordi jeg veed, at kunde De troe saa alde om mig, da hørde De mig alle, og fordi jeg veed, at ogsaa paa mig har Diebliffet gjort hele sit ubehagelige Indtryk, ogsaa jeg bleguede en gang og foer op ved Midnat under den forbitrede

Munten og det friveste Hestetrav paa Gaden, og saa jeg turde tilroe mig Sind til at falde som et Offer for ældgammel Danstid, saa naar jeg desuagtet ved mindste Eftertanke solet mig beroliget, saa jeg ter stienit med Haren og smile ad Følgerne, da kan jeg virkelig ikke forklare mig det af Andet, end at Danmarks gode Engel sjaaer mig nær, seer langt videre og visere end jeg, og smiler derfor ad al min Ild og Belysning, smiler saa jødt og trygt, at jeg maax smile med, og seer da i det Forbigangne saamange lykkelige Bortaler om det Tilfældende, at jeg maax staae paa mig selv for ogsaa kun et Diebliff at have ladet Modet synke og Haabet vakle, det stærke og levende Haab, der giennem en heel Menneske-Alter besjalede og opboldt mig, og svarer eien-skyldig over hver Sang, jeg, med Danmarks Fremtid for Die, opflammedes til at nyane, det frydefulde Haab, at jeg med disse mine Dine skal see Danmark glad og lykkelig fremfor alle Verdens Riger og Lande, glad og lykkelig under Himlens Belsignelse, ved den ægte Danstid i Tankemaade, i Tankegang og Tungemaal, i Sæder, Love og Indretninger, som jeg i de poetisk-historiske Villeder fra forudt Tid lærde at elske og liende og glødede ved at besyngte, saae i Manden tydlig opblomstre i en Efterslegt, hos brollen ogsaa mit Navn, min Sang, min Kamp og mit Haab skulde leve i stærk Grundring.

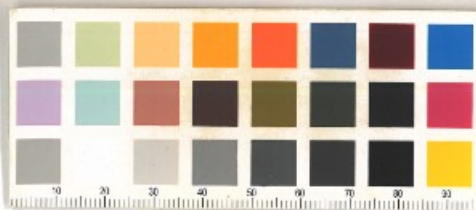
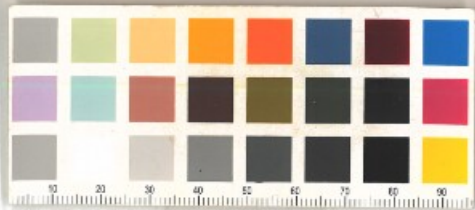
See, alt dette kom til at staae levende for mig idag, da jeg havde lovet at tale om Folke-Naadet, der baade er det Kærneske af de lykkelige Bortaler for Danmarks Fremtid, og kroner dem ret egen-

lig, som en udbrunget Raibeg med Dannebrog i Toppen; thi Folke-Maadets Drettelise af det bedste Hjerte, der kan slaa under Kongeligt Purpur, detes Drettelise i stille, rolige Dage, er ikke blot det stionnefte Mindesmærke om Frederik den Sjettes Livsalighed, men spaaer den læmpeligste og stionnefte Løsning af Stats-Hersfatingens indvillede Knude, som nu i alle Christenhedens Nager er den store og vanskelige Dygave. Jo m. H. saalange jeg kan rore Tungen, vil jeg tale frit og aabent, efter min bedste Overbevisning, om Fædrelandets Tarr, uden angstelig at spørge hvad der for Diehillet vil lattes enten Heie eller Lare, og ligesaa usorbeholden som jeg derfor anpriser Gnevolds-Magten, hvor den, som hos os, ei er taget med Vold, men givet og stionnet af Folket, ligesaa usorbeholden anpriser jeg Folke-Maadet, med fri Stemme over alle Nagers Anliggender, naar det, som her, ei har reist sig i Medstertning til Kongen, men er Hans eget folkelige Storsvark. Naar jeg derfor roter Frederik den Sjette i hans Grav, som jeg roste Ham paa Hans Throne, for det herlige Middel, han opdagede til at opluse Regjeringen om Folkets Onser og Landets Tarr, til stionne faserer at sammenknytte Dvrighed og Underfaatter og oplive den Almeen-Nand, der maa besstale os, naar vi skal søge og ramme det almindelige Bedste; da roter jeg ham langt mindre for hvad han lovede end for hvad han holdt. Al nemlig Frederik den Sjette i Mai 1831 lovede Danmark ei saadant Folkeraad, det veed vi nu, maa ingenlunde sammenlignes med de store Koster, man andenstedes

gav Follene efter Julidagene i Paris, under den Belgiske og Poliske Opsland; men det veed vi dog kun, fordi Frederik den Sjette, tre Aar senere, da Alting viste at Skræften til Hove havde sat sig, og da den Smule Bevægelse, man herinde havde sporet, var ganske forbi, at han da lagde Haand paa Barket og udsorde det trolig i den samme dristige og adle Stil, som det var lovet, kun det er ham til udbodelig Vre, men det er ogsaa, for hvem der har mindste historisk Blik, den stionneste Værgen for Indretningens Fasthed og Bestandighed, og, for hvem der har mindste Tro til det Danske Hjerte, det lykkeligste Barket for Enighed og adel Kappelsst mellem Konge og Folk og for en rolig fremstribende Opløsning af det Borgelige Selskabs Væsen og sande Tarr, en Oplysning, der stionne klarere skal vise, at Danmarks gode Nand var ligesaa vel over Folket, da det gav Kongen Gnevoldsmaat, som over Kongen, da Han gav Folket uindstrænket Stionne-frihed, saa Danmark derved, for vi vidste det, vandt en Stats-Hersfating, der ikke blot hos os er den folkeligste, men er af Alle bedst stionnet til Vaade at udvikle og besstille sand borgerlig Frihed og Bestand.

De agte det vel m. H. jeg siger ingenlunde, at denne Oplysning allerede herster i Danmark; thi jeg veed meget vel, at denne min Betragtning stionner af begge de stionnende Partier ansees for ei Drommehyn, der maa stionnes paa min usværende Phantasies Begning; men det roter mig ikke, fordi det rammer mig ikke, fordi jeg veed, at hele Historien, alle Tidens Erfaring, som stionne ikke sværmer, er paa min

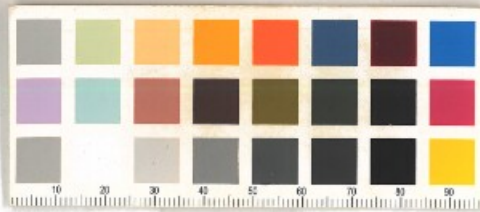
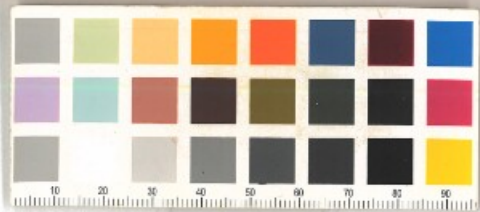

Side, saa alle Dannede see det Samme, naar deres Dine oplades for Menneske-Livets Gang, som den virkelig har været og fremdeles vil blive. Derfor er det ogsaa mit høieste borgerlige Ønske, at der snart, heller i Dag end i Morgen, maa aabnes en Dansk Højskole, tilgjængelig for hele Landets Ungdom, hvor de letnemme sig baade Lov og Leilighed til at blive bedre bekendt saavel med Menneske-Naturen og Menneske-Livet i Almindelighed, som med dem selv i Særdeleshed, og hvor de kunde blive ret vendt i alle borgerlige Forhold, ret kiendt med Fædrelandets Lær i alle Retninger, medens Folkelivet og Fædrelands-Kiærligheden næredes ved naturlig Tale og historisk Dydning, ved ungdommelig Bærelsevirkning, og ved det lufte Sang-Spor, som gjennemtoner alle Danmarks Lieder, aander Veendring for det Store, Ære for det yndig Skønne, Trofast og Kiærlighed, Fred og Frihed, ustyrlig Winterbed, Lyse og Sammen. Sandelig, naar Kong Christian den Otterende, som det er mit glade Haab, aabner en saadan kongelig Højskole for Livet, for det Danske Folkeliv, da kan han ikke blot smile ad alle Dageblades Mæs og Rasi, men glæde sig til et Højskole, ligesaa mageløst, som vore Guevoldts-Konger; thi da har han aabnet en Lægedoms-Kilde paa Marken, som vil strømmes besøges fra Slægt til Slægt, og vinde den Verømmelse, selv i fjerne Lande og i de siddigste Lieder, at der sig utallige Blinde deres Syn, Døve deres Hørelse og Stumme deres Mæle, der kastede Hæle deres Krykker og beviste klarlig at „Dansen den gaar saa let gjennem Lun-

den!“ Derved forbunkles vistnok ikke Frederik den Sjettes kongelige Vært, men derved sættes det først i sit rette Lys, thi hvad der nu forbunkler det, er kun Savnet af den folkelige Dydning, det i Grunden forudsætter, uden at den dog, efter de menneskelige Bilkaar, kunde gaaet forud; thi stændt en folkelig Højskole med den deraf udspringende Danske Dydning gjennem mange Aar var en af mine sødeste Drømme, saa maatte dog Folkeraadet oprettes, før det blev mere end en Drøm, før selv jeg kunde vinde klar Forestilling om Dydningens Bærelsevirkning og sine den indvortes Trang, der nu vil drive Folket til at søge den Dydning og Dannelsen, Folkeraadet lader dem føle, er langt fra at være overflødig, er baade ønskelig og til Rigets Bedste aldeles nødvendig. Derfor vil vi glæde mindes det Danske Folkeraads Oprettelse den 28de Mai, med en Bise, der vistnok kunde være meget bedre, men som jeg dog tør haabe, baade De, mine Herrer! og flere Dannede vil hjælpe mig til at høre sunget, som Hr. Tonnes Bise.

Svend Grathe var Kongen i Danmark,
 Det blev ikke Riget til Raade,
 For Dansk var den Herre ei vel tilpas,
 Og falsk var hans Hyldest og Raade.
 Maien er fød i Danmark!

Med Rasen i Sky mellem Bondemand,
 De fik ham kun daarlig i Tale;
 Han ligger begravet i Mosedynd,

Saa neberlig maatte han dale,
Maieu er fød i Danmark!

Kong Fredrik den Sjette af Danmark,
Han hviler i Kirken med Vre,
Til Skyen han lofede hans Bondemand,
De vilde paa Hænder ham bære.
Maieu er fød i Danmark!

Den Herre var Dausker af Hjertensgrund,
Spagfærdig i Høieløstis-Sale,
Den ringeste Mand paa sit Moderemaal
Med ham kunde snalle og tale.
Maieu er fød i Danmark!

Han bræked saa høit sine Bondemand,
I Raadet blandt Herrer og Grever,
At mens der er Mai i vor Vejsekov,
Hans Vinde i Hjertene leter.
Maieu er fød i Danmark!

Det var paa en Maidag, det Brev udgik,
Hans Bønder ei noksom kan prise,
Med Glæden de ride nu Sommer ad By,
Og synge Kong Frederiks Vise.
Maieu er fød i Danmark!

Saa var da velkommen, du søde Mai,
Som Føllet og Fuglen gav Stemme!
Nu er det en Lykke i Lyft og Rod
At have i Danmark hjemme.
Maieu er fød i Danmark!

Ja, nu er der plantet et Maistrø godt
Af Kongen og Folket paa Starve,
I Banke og Hultveie gif det før,
Men Kiærlighed Alt kunde jævne.
Maieu er fød i Danmark!

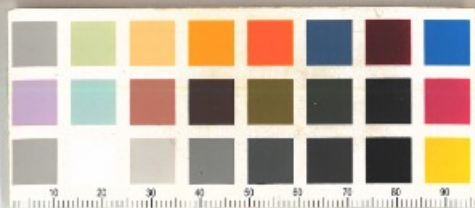
Nu Vinteren tabte og Somren vandt,
Saa lystig og grøn er nu Stoven,
Og Fuglene svinge, hver med sit Rab,
Og Havfruer danser paa Boven.
Maieu er fød i Danmark!

Nu lader os kappes og giere Gavn,
Det Bedste, Enhver kan paafinde,
Til Danmarks Vre og Kongens Roes,
Til Glæde for Mand og for Kvinde!
Maieu er fød i Danmark!

Da sender os Himlen den gyltne Tid,
Kong Freddegods kronede Dage,
Da Alt er mildbet og Danst tilbunde,
Da kommer og Solger tilbage.
Maieu er fød i Danmark!

Da Jorderigs Inde og Himlens Smil
Skal medes i Maibogens Skygge,
Livfulde Konger med Danske Lov
Skal frede om Danmarks Lykke.
Maieu er fød i Danmark!

Som Fuglene svinge i lystig Baar,
Skal Danmarks Skjalde og kvæde,

Saa nemmes kan Bisen af Bæg og Bærd,
Dg nyntes af Piger med Glæde.
Kaien er fød i Danmark!

Som Volgerne bare om Verden Vand,
Hvor Søhønen Ringerne ryster,
Saa Ryglet skal føre fra Hav til Hav
Om Danmarks smilende Ryster!
Kaien er fød i Danmark!

Kronings-Dagen

(i Kieften.)

Se Tale.

Vel. Af Høiøden oprunden er.

Til Kronen kald saa mangefold
Der høres trindt paa Jordens Vold,
Dg bebst i Christenheden,
Til Himmeriges Straale-Krands,
Som reent fordunkler al den Glænde,
Der stues kan herheden;
Guds Son, vor Drot,
Alle Sine, Kroner sine
Trofast lover,
Himmerig han raader over.

O, Gud see Lov til evig Tid,
Vor Fader god, vor Herre blid,
At mange er de Kalde;
Til Kronen, efter Herrens Ord,

